OOST POST

SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 41 ZEVENDE JAARGANG. 1859

PRIJS VAN INTEEKENING.

Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . ƒ 7.50
„ „ „ „ Java . . . . . . „ 9.—
„ „ „ „ Buitenbezittingen. . „ 10.—
„ „ „ „ Nederland. . . . „ 13.—

De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag.*

MAANDAG 23 MEI.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.

Advertentien met groote letter betalen dubbeld.

Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel

STAATHUISHOUDKUNDE
EN
CHRISTENDOM.

Staathuishoudkunde, hoe verderfelijk werkt die leer van het bloot stoffelijke op den godsdienstigen toestand des volks, ziedaar eene meening even dikwijls uitgesproken als altijd onbewezen gelaten; trachten wij daarvan het tegenbewijs te leveren. Maar eigenlijk waartoe? vragen wij al spoedig; blijven èn godsdienst èn staathuishoudkunde niet juist ieder op haar terrein, wanneer de eerste 's menschen geestelijke en eeuwige belangen behartigt, de laatste de aardsche en stoffelijke? Strijdt eene enkele wet der staathuishoudkunde met de voorschriften der godsdienst, of liever, versterkt niet iedere staathuishoudkundige wet de godsdienstige wetten? Ziedaar eigenlijk eene veel juister vraag, waarop zeker niemand een ontkennend antwoord zal geven, want wat schrijven die wetten anders voor dan arbeid en zedelijkheid? En is dat niet geheel in overeenstemming met het woord Gods? Of is arbeid niet een zegen voor den mensch, luiheid eene bron van onheil voor hem? Maar het doel van dat gedurige arbeiden is rijkdom te verkrijgen, en waartoe moet die rijkdom anders dienen dan tot weelde en genot? Een oogenblik! niet alzoo, juist het tegendeel wil de Economie. Weelde, dat is overdadig genot, veroordeelt zij, zoowel omdat de mensch daardoor verweekelijkt en ontzenuwd, ja ongeschikt voor den arbeid wordt, en al te veel prijs stelt op en al te veel waarde hecht aan gemak en vermaak, als omdat weelde de spaarzaamheid tegenwerkt, terwijl juist spaarzaamheid noodig is om nieuwe kapitalen aan de voortbrenging te leveren. Men vrage niet naar de juiste grens tusschen weelde en behoefte, ieder verstandig mensch moet die grens voor zich zelven kennen, want zoowel zijn stand in de maatschappij als zijn inkomen wijzen hem die aan. Wat voor den een behoefte is, moet ligt voor den ander als weelde veroordeeld worden. Wie zal het wraken dat de man van fortuin in een fraai huis woont, koets en paarden houdt, mooije meubelen koopt, aan eene ruime tafel aanzit, wanneer hij in dat alles maar den maatstaf der betamelijkheid betracht, niet zijn geheele inkomen verteert en in verkwisting een genot zoekt, waarin toch niemand het gelukkig vindt. Maar evenzeer zal een ieder het ten sterkste afkeuren in den man die geen fortuin bezit, maar die hard moet werken voor het dagelijksch brood, zij het hem dan ook nog zoo ruim toebedeeld, wanneer hij verteert wat hij verdient, zoodat hij geene overwinsten maakt. Zelfs in den arbeider keuren wij, beschuldigen, dat af, hoewel hij menigmaal niet meer verdient dan naauw toereikend is voor zijn onderhoud, en zouden wij hetzelfde dan goedkeuren bij den man van meer fatsoen misschien, maar die evenzeer afhankelijk is van de vruchten van zijn dagelijkschen arbeid? Dat vragen naar die juiste grens tusschen weelde en behoefte, is eene ware dwaasheid, want even goed als ieder fatsoenlijk man mate houdt in het gebruik bij voorbeeld van wijn, wetende dat hij anders tot dronkenschap vervalt, zoo weet ook ieder zeer goed voor zich zelven welke genietingen hij zich veroorlooven mag, en welke hij zich ontzeggen moet. Ruwe handenarbeid spant alleen het ligchaam in; krachtig voedsel en de noodige rust zijn voldoende om de daardoor verlorene krachten te herwinnen; edeler, verstandelijke arbeid vermoeit den geest, fijner en meer afwisselend voedsel en gemak en verstrooijing zijn daar noodig, om weer tot nieuwen arbeid te bekwamen. Reeds daarin ligt de behoefte aan eene geheel andere levenswijze voor den beschaafden man dan voor den arbeider, maar de grens waar die behoefte ophoudt, moeten beide, als verstandelijke wezens, zelve weten. Overschrijden zij die grens, dan hebben zij ook alleen aan zich zelven alle de onheilen te wijten, die onvermijdelijk het gevolg zijn van die verkeerde handelwijze. Dit leidt ons tevens tot de bewering van velen, dat de staathuishoudkunde onbarmhartig alle armenzorg veroordeelt en een' ieder eenvoudig aan zich zelven wil overlaten; wie rijk kan worden, geniete het zijne, wie arm wordt, hij sterve, want niemand kan den een dwingen door zijn arbeid te voorzien in de behoefte van den ander. Die wijze van voorstelling der economische voorschriften, wat de behandeling der armen aangaat, is echter onjuist en overdreven. Verzorg hèn volop die niet kunnen werken, maar verleen nooit *blijvende* hulp aan hen die wel in staat zijn te arbeiden; alleen tijdelijk zij in hun nood voorzien, wanneer dagen van gebrek, buiten hunne schuld, voor hen aanbreken. En wat al onheil staatsarmenzorg veroorzaakt, dat getuige Engeland met zijn armentax.

Waarlijk, die leer der staathuishoudkunde is niet alleen geenszins in strijd met de voorschriften van het Christendom, maar bevestigt die integendeel. Immers wat beveelt het Christendom voor den behoeftige te doen? Niet om hem blindelings voedsel en dekking en huisvesting te verschaffen, wanneer hij dat alles ontbeert, maar om hem evenzeer geestelijk als ligchamelijk uit zijne ellende op te heffen, en dat doel kan nooit bereikt worden, dan door een ieder allereerst op zijne eigene krachten en vermogens te wijzen tot voorziening in zijne behoeften, omdat de mensch dan de heerlijke gaven die de Schepper hem verleend heeft ontwikkelt en daardoor tot vrij mensch verheven wordt, en niet afdaalt tot afhankelijkheid van zijn natuurgenoot.

Ja, die vrijheid van den mensch prijst de staathuishoudkunde ook al even onbegrensd aan, waar het den arbeid geldt, zoo hooren wij velen beweren. Maar wij willen het gevraagd hebben of BENJAMIN FRANKLIN gelijk had of ongelijk, toen hij beweerde „dat hij die het volk vertelde dat het door iets anders rijk kon worden dan door arbeid, een leugenaar was." En wanneer het gezegde van dien man, wiens regt tot spreken op dit gebied wel niemand ontkennen zal, waarheid bevat, dan zal men immers gereedelijk moeten toestemmen dat die arbeid aangewakkerd en vergemakkelijkt moet worden zooveel als maar eenigzins mogelijk is! En hoe dat beter gedaan dan door vrijheid van arbeid te geven, waardoor de nijvere arbeider bij een goed en ijverig gebruik van zijn tijd en zijne vermogens tot meester kan opklimmen en dus de vruchten inoogsten van zijn arbeid? Immers de groote prijs dien men winnen kan in den wedloop der maatschappij, vuurt den ijver aan, leidt tot de hoogste ontwikkeling van de verleende gaven. Is handelsvrijheid niet de erkentenis der waarheid, dat de wijze Schepper daarom aan iederen bodem eigenaardige producten geschonken heeft, opdat alle volken door onderling ruilen van 't geen het een heeft en het ander ontbreekt, aan elkander behoefte zouden hebben en met elkander in vrede en eendragt zouden leven? En wordt daardoor niet de beschaving en de godsdienst alom verspreid?

Medegedeeld door de Redactie.

HERINNERING.
(*Vervolg.*)
III.
DUISTERNIS EN LICHT.

Een onheil komt zelden alleen. Een handelskantoor, waarin Verholst, schoon voor eene betrekkelijk geringe som geinteresseerd was, staakte zijne betalingen. Toen de vorderingen der crediteuren bekend werden, wenschte men Verholst geluk, dat hij er zoo gelukkig afkwam; maar men wist niet, dat in zijn binnenste de verborgen wensch leefde, dat die som veel grooter mogt zijn, opdat ieder begrijpen kon: welk een gevoeligen slag hij daardoor geleden had. Voor het oog der menschen hield hij zich zoo goed hij kon, maar in zijn binnenste heerschte de hevigste onrust. Hij berekende maar al te wel, dat het niet lang meer kon duren, of hij zat geheel aan den grond en zijn krediet was voor altijd verloren. Ondragelijker werd hem van dag tot dag het denkbeeld, dat hij aan niemand zijn overkropt gemoed lucht kon geven en niemand hem raden of helpen kon. Nog eens kwam het denkbeeld van Ten Hage hem voor den geest, maar met al de hem eigene trotschheid weerde hij dat beeld op nieuw van zich af. Reeds had, toen de termijn van terugbetaling verstreken was, de woekeraar, in wiens handen hij gevallen was, hem meer dan eens met vervolging bedreigd, als hij nog langer nalatig bleef om zijne schuld af te doen. Hij was ten einde raad, want werd zulk eene vervolging publiek, dan was hij geruineerd.

Het kon de aandacht van Louise niet ontgaan, dat haar man hevig leed, maar met de ware oorzaak van zijn lijden was zij ten eenenmale onbekend. En sedert zoo lang was reeds het onderling vertrouwen der echtgenooten geweken, dat zij het niet durfde wagen bij hem daar onderzoek naar te doen. Op zekeren dag gevoelde zij zich ongemeen bekneld. 't Scheen haar toe, dat Verholst van plannen zwanger ging, die haar hevig verontrustten. Met meer dan gewone opmerkzaamheid sloeg zij hem gade. Hoe naauwkeuriger zij dat deed, hoe meer zij een tweestrijd in zijne ziel meende te bespeuren en hoe angstiger het haar werd. Toen Verholst, die zich langer dan anders in de huiskamer had opgehouden en zich meer met de kinderen had bezig gehouden, dan anders zijne gewoonte was, opstond, zeide, dat hij uitging, maar vergat zijn hoed op te zetten, snelde Louise hem achterna en viel hem, voor hij den gang had bereikt, snikkende om den hals, terwijl zij met gejaagde stem uitriep: „Willem, wat wilt ge doen?"

Een hevige tweestrijd had er plaats in de ziel van Verholst; het goede worstelde met het kwade. Voor een oogenblik verhief zich zijne trots en wilde hij Louise van zich afstooten, maar de magt der liefde was hem te sterk. Hij zag Louise sprakeloos aan. Dat oog kon hij niet verdragen, hij sloeg de zijnen neder en als uit een droom ontwakende, sprak hij zoo bedaard mogelijk. „Laat de kinderen de kamer uitgaan." Doch naauwelijks waren deze verwijderd, of de natuur hernam hare regten. Met het hoofd tusschen de handen heen en weder loopende ontsprong er een tranenvloed aan zijne oogen.

„Louise!" kreet hij, „ik heb u, de kinderen en mij zelven ongelukkig gemaakt!"

Hoe diep die uitroep haar ook door de ziel sneed, hij was Louise aangenamer, dan de koude achterhoudenheid, waarmede Verholst haar lang bejegend had. 't Was ten minste één blijk van vertrouwen, en het aangenaam gevoel daarvan woog eenigzins op tegen de verschrikkelijke tijding, die haar anders het hart in één deed krimpen.

„Willem," zei ze, „gij overspant u. Bedaar eerst wat, en zeg mij dan wat u drukt."

„Neen, Louise, ik heb u alles gezegd. Ik moet weg!"

„Zijn uw zaken in de war?"

„In de war?" grijnsde Verholst; „ik ben geruïneerd! Niemand kan mij helpen."

Een steen viel Louise van het hart. Zij had een oogenblik gedacht aan misdaad van een anderen aard, en uit de volheid van haar hart sprak zij tot hem: „Dat is het grootste

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANTEN

van den 14den en 18den Mei 1859 Nº. 39—40.

EXTRACT *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië*

BATAVIA, den 10den *Mei* 1859. (No. 13.)

(*Staatsblad* no. 28.)

Gelezen, enz.

De raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Met wijziging van de twee laatste zinsneden van art. 3 en van art. 4 van het besluit van 4 Mei 1851 no. 17 (staatsblad no. 22 te bepalen:

a. dat het regtsgebied van den omgaanden regter in de vierde afdeeling op Java zich zal uitstrekken over de residentien Soerabaya met het onderhoorige eiland Bawean, Pasoeroean, Kediri en Probolingo, — en dat van den omgaanden regter in de vijfde afdeeling over de residentien Madura en Bezoeki en de assistent residentie Banjoewangi;

b dat de omgaande regter in de vierde afdeeling zal gevestigd zijn op zijne tegenwoordige standplaats Soerabaya, en die in de vijfde afdeeling te Pamakassan.

Ten tweede: enz.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Secretaris.
A. LOUDON.

Bij Koninklijk besluit van den 22sten December 1858, no. 69, is de Oost-Indische ambtenaar met verlof in Nederland A. P. Godon, laatstelijk adsistent resident van Mandheling en Ankola (Sumatra's Weskust) op zijn verzoek, eervol uit 's lands dienst ontslagen, met ingang van 1e Maart 1859, onder toekenning van pensioen.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de ambtenaar op wachtgeld mr. G. C. P. Poelman, laatstelijk eerste substituut-griffier bij den raad van justitie te Batavia.

INGETROKKEN:

Het aan G. Roijaards, laatst vendumeester te Amboina, wegens ziekte, toegekend tweejarig verlof naar Nederland, en hem te stellen in het genot van wachtgeld.

De benoeming van L. C. Polderman, tot onderwijzer voor de dienst in Nederlandsch-Indie.

BENOEMD:

Tot leden in de raden van justitie:

te Samarang, de ambtenaar der eerste klasse mr. P. J. J. C. van Nieuwenhoven Helbach, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd, laatst officier van justitie bij den raad van justitie te Makasser;

te Soerabaija, de substituut officier van justitie bij den raad van justitie te Samarang mr. U. J. Huber Noedt.

BIJ DE SUBKOMMISSIE VAN ONDERWIJS TE BEZOEKIE.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, wegens vertrek, het lid J. D. Fransen van de Putte, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten.

BENOEMD:

Tot lid, J. L. Umbgrove.

Schutterijen, enz.

BIJ DE SAMARANGSCHE SCHUTTERIJ,

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol wegens vertrek, de eerste luitenant C. J. Verkouteren.

Op zijn verzoek, eervol, de kapitein M. A. Jasper.

Militair Departement.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den kapitein der infanterie C. C. P. Scheepens.

GOEDGEKEURD:

dat door het Militair Departement,

BIJ HET WAPEN DER INFANTERIE,

ZIJN GEPLAATST:

Bij het 4de bataillon (Soerakarta), de kapitein P. F. E. F. J. Saueressig, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Bij het 8ste bataillon (Kedong Kebo), de kapitein E. C. van Daalen, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Bij het 9de bataillon, de tweede luitenant C. J. G. Hamming, onlangs uit Nederland aangekomen.

ZIJN OVERGEPLAATST:

BIJ HET WAPEN DER INFANTERIE,

Bij het 8ste bataillon (Kedong Kebo), de inlandsche eerste luitenant A. Meijer, van het 17de bataillon.

Bij het 10de bataillon, de eerste luitenant J. Teunisze, van het 14de bataillon.

Bij het 14de bataillon, de tweede luitenant F. W. Meijer, van het 10de bataillon.

Bij het 16de bataillon, de tweede luitenant M. van Delden, van het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust.

Bij het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust, de tweede luitenant A. Waardenburg, van het 17de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de Lampongsche districten, de tweede luitenant W. H. Rijnders, van het 11de bataillon.

BIJ DE MILITAIRE ADMINISTRATIE,

Als aspirant-intendant, de aspirant-betaalmeester F. J. D. Noordhoek Hegt.

(*Voor het land.*) De Resident van Soerabaya maakt bij deze bekend dat op *Woensdag den 22sten Junij aanstaande*, des morgens ten 10 ure, ten zijnen kantore zal worden uitbesteed, **de levering van laadpraauwen voor het overvoeren, voor 's Gouvernements rekening, van personen, paarden, slagtvee, gelden en goederen van en naar de reede van Soerabaya**, en zulks op de voorwaarden, vermeld in de advertentie van den Directeur der Producten en civiele Magazijnen dd. 13den October 1858, opgenomen in de *Javasche Courant* van den 20sten October daaraanvolgende No. 84.

SOERABAYA, *De Resident voornoemd*,
24 *Februarij* 1859. (626) VAN DER WIJCK.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL.

VAN SOERABAYA.

Gedurende het jaar 1859.

In de maand Junij	op den 2den	en 19den.
„ „ „ Julij	„ „ 2den	„ 20den.
„ „ „ Augustus	„ „ 3den	„ 18den.
„ „ „ September	„ „ 2den	„ 18den.
„ „ „ October	„ „ 3den	„ 19den.
„ „ „ November	„ „ 2den	„ 18den.
„ „ „ December	„ „ 3den	„ 19den.

des namiddags te vier ure.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Dingsdag den 24sten Mei 1859.

Voor het pakhuis van wijlen den Chinees Go Ngotian van dat gebouw en Erf gelegen in de Chineesche kamp alhier.

Op Woensdag den 25sten Mei 1859.

Voor de woning van Mevrouw de weduwe Wetzel op het Rustenburgerpad.

Op Donderdag den 26sten Mei 1859.

Voor de toko van den heer Deeleman in de stad.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKEN.

Getrouwd:

P. A. VAN DEN BROEK.
MET
ANNA MARIA MARTHERUS.
SOERABAYA, 18 *Mei* 1859. (613)

Getrouwd:

J. R. SCHUMACHER
MET
M. E. VAN GHERT.
SOERABAYA, 7 *Mei* 1859. (624)

GEBOORTEN.

Zeer voorspoedig bevallen van een' welgeschapen *ZOON*, A. E. DU BOIS, echtgenoote van
(605) J. SWART.

Bevallen van een *ZOON*, J. W. NICOLAI, geb. *Binkhuyzen*.
SOERABAYA, 22 *Mei* 1859. (637)

Voorspoedig bevallen van een welgeschapen *ZOON*, A. E. MAAS, echtgenoote van
SOERABAYA, F. W. DAVIDSZ.
den 22 *Mei* 1859. (629)

STERFGEVALLEN.

Heden overleed na een langdurig en smartelijk lijden, in den ouderdom van ruim 60 jaren, mijn veelgeliefde echtgenoot FRANCISCUS BELLANGER, in leven Zout- en Koffij-pakhuismeester te Malang.

MALANG, DE WED. BELLANGER.
16 *Mei* 1859. (623)
Algemeene kennisgave,

Heden ontvingen wij, per telegraaf, het berigt dat de Heer HENRI OOSTHOEK, op den 19den dezer te Batavia is overleden in den jeugdigen leeftijd van 28 jaren en zes maanden.

SOERABAYA, J. VAN BOSSTRAETEN.
den 21*sten Mei* 1859. E. J. VAN BOSSTRAETEN.
(635) *geb. von Franquemont*.

VERKOOP VAN HUIS EN ERVE.

Op Dingsdag den 24sten Mei 1859.

Zullen de ondergeteekenden, voor rekening van wie het aangaat, publiek ten hunnen kantore, des morgens om 11 ure, verkoopen.

HET HUIS EN ERVE, staande en gelegen ni de *Chineesche Kamp* Littera G., geregistreerd bij de verponding onder nummer 921, vroeger ten name staande van wijlen den Chinees Go G OTIAN, C. S.

Nadere informatie bij
(556) P. KERVEL & CO.

VENDUTIE

Op Donderdag den 26sten Mei a. s.
voor de toko van

A. H. DEELEMAN.

VAN DIVERSE COMMISSIE GOEDEREN.

Goederen kunnen worden bijgebragt. (621)

VENDUTIE.

Op de vendutie van *den* 26*sten Mei a s.*,
BIJ

A. H. DEELEMAN.

Zal worden verkocht,

IJZEREN KINDERLEDIKANTEN, WITTE PORCELEINEN ONTBIJTSCHOTELS, PORCELEINEN KOPJES en SCHOTELTJES, WASCHSTELLEN, VINGERGLAZEN, LAMPENBALLONS, TAFELMESSEN met ivoren heften, BOTER, COGNAC, KEUKENSTROOP, GERAFFINEERDE SUIKER in mandjes, REUKZEEP, CARTONNAGE, CHINEESCHE GRASLINNEN, enz. enz.
(622)

---

ongeluk niet, Willem."

Als wezenloos zag Verholst zijne gade aan en, als scheen hem dat ten eenenmale onbegrijpelijk, vroeg hij haar: „En gij doet mij geene verwijtingen? Vloek mij, Louise, dat zal ik beter verdragen, dan zulk eene onverdiende verschooning."

Doch Louise vloekte hem niet, maar drong er nu te meer op aan, om haar met alle omstandigheden bekend te maken. En toen zij alles wist, beraamde zij terstond middelen, om Verholst uit de eerste en dringendste verlegenheid te redden. Al wat zij aan geldswaarde en kleinodiën bezat bragt zij bijeen, en de opbrengst daarvan, gevoegd bij wat zij als zuinige huisboudster sedert jaren had opgezameld, om in buitengewone omstandigheden te kunnen dienen, was toereikende, om voor 's hands den meest dringenden schuldeischer tevreden te stellen.

Verholst had tot hiertoe zijn krediet nog staande gehouden. Wel hoorde men nu en dan eens mompelen over den hagchelijken staat zijner zaken, te meer, toen men de groote bezuinigingen opmerkte, die in het huisgezin werden ingevoerd, en hij zelf zich niet meer in de sociëteit of op andere openbare plaatsen liet zien; maar tot hiertoe had hij met de ingekomen posten nog altijd de loopende kleine pretensies kunnen voldoen. Doch nu dreigde hem eene zwaarder onweêrswolk. Om zijne geldverslindende levenswijs vol te houden, had hij zich in der tijd in eene speculatie begeven, die geheel was mislukt en waardoor zijne middelen nagenoeg volkomen werden uitgeput. Gelukkig had hij met iemand te doen, die hem de schadeloosstelling niet te moeijelijk maakte. De eerste helft moest hij onmiddellijk voldoen, terwijl hij voor de andere eene acceptatie teekende, wier vervaltijd aanstaande was.

Het kostte hem veel moeite dit op nieuw dreigend leed aan Louise bekend te maken. Toch kon en mogt hij het voor haar niet verzwijgen. Diep trof haar dit nieuw en niet te ontkomen bezwaar. Zij had niets meer om bij te springen en, zoo als zij nu tot haar schrik vernam, waren alle middelen uitgeput. Neêrbuigen mogt haar die slag, geheel ter neêrslaan kon hij haar echter niet.

„'t Is zeker erg, Willem," zei ze, „en daar zie ik geen licht in. Maar in 's hemels naam, als gij niet kunt betalen, dan moeten we verkoopen wat er nog is en zooveel afdoen als ge kunt; dan moeten we ons nog meer verminderen en door vlijt en oppassendheid zien, dat later uw eerlijke naam gered wordt."

„Maar wat moeten we beginnen? Mijn naam, mijn krediet is voor altijd weg; wij zijn verloren! — ik heb ons allen ongelukkig gemaakt."

„Met Gods hulpe kunnen wij het weêr te boven komen, al moeten we ons ook verminderen. Gij weet toch, uw oom zal ons niet verlegen laten, al heeft hij zich ook voorgenomen geene door u gemaakte schulden te voldoen."

„Ja maar, Louise, afhankelijk te zijn, afhankelijk door eigen schuld: 't is mij onverdragelijk."

„Willem, ik kan alles dragen, nu ik zie, dat gij op een beteren weg zijt. Als het tot uw behoudenis dient, dan kan ik God danken, dat Hij ons in dit ongeval gebragt heeft."

„En ik zou veeleer klagen, dat mij alles tegenloopt, terwijl er anderen zijn, wien alles medeloopt."

„Och, Willem, „bezondig u niet. Ik bid God gedurig, dat het lijden u ten zegen moge strekken. Verijdel dat gebed door morren of aanklagen van den Heer niet!"

„Gij zijt beter dan ik; maar laat ons daarover zwijgen."

En Louise achtte het geraden hierover thans niet verder te spreken, maar te vuriger bad zij, dat God zijn hart voor godsdienstige onderwerping openzetten, een levendig berouw in hem verwekken en betere gevoelens bij hem mogt doen ontwaken.

(*Wordt vervolgd.*)

VENDUTIE

Op Vrijdag den 27sten Mei a. s.

Voor de pakhuizen van de FACTORY DER NED. HANDELMAATSCHAPPY aan de *Kaliemaas*, van WITTE DRILLINGS, ROOD PELISSE LAKEN, DIVERSE GEDRUKTE KATOENEN, en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.

SOURABAYA, 17 *Mei* 1859 (609)

VENDUTIE.

Op Zaturdag den 28sten Mei a. s.

Zullen te GRISSEE, op de stapelplaats *Poelo*, voor rekening van den Lande, publiek worden verkocht:

1606 STUKS AFGEKEURDE GOUVERNEMENTS HOUTWERKEN.

De Vendumeester te Grissee,

(641) W. CASTENS.

VENDUTIE.

Op Maandag den 30sten Mei 1859.

Voor het locaal DER WEESKAMER alhier, van diverse Goederen, behoorende tot de failliete boedels van de Chineesche vrouw TAN SWIENIO alhier en TOLKEN VOGET en COMPAGNIE te Batavia, waaronder een mahonijhout met rood leder bekleed Ameublement, Zijde voor Arabische kleeden, witte en zwarte Blondes (kant) en eenige vaten Krijt, zoomede de Goederen behoorende tot de nalatenschappen van wijlen A. W. REIFERT, J. A. VAN BERKEL, GULDEMOND, SALVERDA en RIETSJAART.

SOERABAYA, *De Secretaris der Weeskamer*,

21 *Mei* 1859. (727) J. F. DEIBERT.

Met referte aan onze advertentie van den 12den dezer, hebben wij thans bekend te maken, dat de vendutie te *Gending*, (*Probolinggo*,) van den INBOEDEL, zoomede **Rijtuigen, Paarden**, enz. van wijlen den Heer R. SIJMONS, zal plaats hebben op *Maandag den 30sten Mei a. s.*

De medeexecuteuren in

SOERABAYA, *boven gemelden boedel*,

21 *Mei* 1859, (634) FRASER EATON & CO.

VENDUTIE WEGENS VERTREK

DOOR

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Op Dingsdag den 31sten Mei a. s.

Ten huize van MR. ROOSEGAARDE BISSCHOP, te *Kepoetran*, van eenen zoo goed als nieuwen INBOEDEL, bestaande uit: BATAVIASCHE en andere GEPOLITOERDE MEUBELEN, EEN SPAN goed loopende WAGENPAARDEN, EEN ENGELSCHE TOERWAGEN (vis-à-vis) enz. (636)

VERKOOP VAN TABAK.

Op den 1sten Junij a. s.

Zal ten kantore van de firma SCHIMMELPENNINCK & Co te Soerabaya des middags ten één ure, bij inschrijving verkocht worden **de Tabaks-oogst 1858**, merk

D. M. V. O.

De monsters zullen van af *den 20sten Mei e. k.* ten gemelde kantore ter bezigtiging liggen. (606)

VENDUTIE VAN JATTIEHOUT

TE GRISSEE.

Op *Dingsdag den 14den Junij* aanstaande zullen te Grissee worden verkocht eene aanzienlijke hoeveelheid JATTIE HOUTWERKEN, geschikt voor huis- en scheepsbouw, op de stapelplaats van den Heer P. C. VAN ROIJEN aldaar. (625)

Op eenen nader te bepalen dag zal te Sourabaya in het openbaar worden verkocht

HET JAVA HÔTEL,

aan de *Kaliemaas* aldaar, met den geheelen INVENTARIS en eene compleete WAGENVERHUURDERIJ.

Dit Hôtel bevat 24 gemeubeleerde kamers en is wegens zijne ligging aan de *Kaliemaas* of *groote rivier* zeer aan te bevelen.

Inmiddels is gemeld Hôtel uit de hand te koop.

Nadere informatien *op franco aanvragen* bij den Advokaat KOOIJMAN. (618)

Op eenen nader te bepalen dag in de maand *Junij a. s.* zal op *Kampong Baros* publiek worden verkocht.

DE BOEDEL van wijlen de Arabische vrouw SARIPA HADEDJA, BINTIE PANGERANG SAID HASSAN ALHABASSIJ, bestaande uit DIAMANTEN, GOUD en ZILVERWERKEN, MEUBELAIRE GOEDEREN en KLEEDERAGIEN. (617)

VENDUTIE OP EEN NADER TE BEPALEN DAG

voor rekening van belanghebbenden

DOOR

L. W. VAN DER ZWAAN & CO.

Van EEN STUK GROND; verders TWEE HUIZEN en eenige MEUBELAIRE GOEDEREN.

Inmiddels nadere informatiën te bekomen in de toko van bovengenoemde firma. (591)

VERTREK VAN SCHEPEN.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het allerdoelmatigst voor Passagiers ingerigte Campagne-fregatschip

ANNA DIGNA,

KAPT. C OUMAN

varende een bekwamen scheepsdoctor, om tegen het einde van *Junij* van BATAVIA te vertrekken.

Adres bij den Gezagvoerder in het *Marine Hotel* alhier, en bij de agenten B: KOPERSMIT & CO en te Batavia bij de H. H. HAAGER & SCHUURMAN (607)

PASSAGE NAAR AMSTERDAM

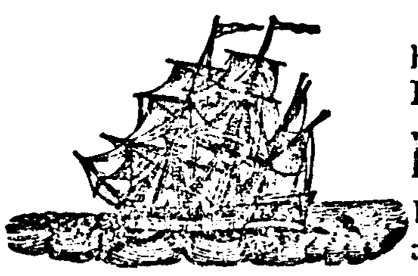

Wordt aangeboden met het allerdoelmatigst voor Passagiers ingerigt schip

PRINS VAN ORANJE,

Kapitein J. HENSING, om tegen *den 5den Junij e. k.* te vertrekken. Adres bij

De Agenten,

(639) SCHIMMELPENNINCK & CO.

Aan **eenen geëxamineerden geneesheer** wordt vrije passage naar *Nederland* aangeboden, onder voorwaarde, hij gedurende de reis de zieken behandele. Adres bij

(640) SCHIMMELPENNINCK & CO.

Bij acte op den 16den Februarij ll. voor MR. T. A. KLINKHAMER, waarnemend Notaris te Soerabaya, verleden, hebben de ondergeteekenden eene vennootschap aangegaan onder de firma KESSLER & CO, ten doel hebbende het oprigten eener **Rijtuig- en Meubelmakerij**, tevens **Smederij.**

Deze vennootschap is gevestigd te Soerabaya en aangegaan voor onbepaalden tijd. Beide vennooten hebben de teekening der firma, behalve tot het opnemen van gelden en het verbinden der firma als borg.

J. DE ZOETE.

(619) A. F. KESSLER.

J. SCHMIDT,

Mr. Kleermaker, heeft de eer het publiek van Soerabaya en de omstreken mede te deelen, dat hij zijn magazijn en atelier verplaatst heeft naar het huis naast de Javasche Bank, in *de Heerenstraat.* (633)

J. SCHMIDT,

Md. Tailleur a l'honneur d'informer le public de Sourabaya et des résidences environantes, qu' il a transferer, son Magasin et atelier á coté de la banque de Java. — *Heerenstraat.* (632*)

EENE GOUVERNANTE, van goede getuigschriften voorzien, wenschte gaarne zoo spoedig mogelijk weder geplaatst te worden, onverschillig op welke plaats van Java.

Zij onderrigt al datgene wat tot eene goede opvoeding behoort en heeft eene bijzondere geschiktheid om met kinderen om te gaan.

Adres onder de Lr. J. W. R. M. bij de uitgevers dezer. (614)

De ondergeteekenden bieden te koop aan, **EEN COMPLEET STEL SUIKERPANNEN**, van 5 voeten 5 duimen tot 7 voeten 5 duimen diameter.

Wijders brengen zij ter kennis van Fabrikanten dat zij bereid zijn BESTELLINGEN OP MACHINERIEN aan te nemen.

(638) **ADAM & CO.**

(*) Op verzoek van den inzender letterlijk naar de opgave overgenomen.

De ondergeteekende geeft bij deze het geëerde publiek te kennen dat van af 1° Mei **het logies** in zijn Hôtel op *f* 5 per dag is gesteld.

Nemende tevens deze gelegenheid te baat het HOTEL DE COMMERCE, zijnde zeer gunstig gelegen, aan te bevelen.

(550) **F. SCHMID.**

PUIK VALKENBIER.

VERKRIJGBAAR.

(630) Bij GEBR. VAN DELDEN.

PAS ONTVANGEN

EEN PRACHTIGE FACTUUR JACONNETTEN.

" " " GIBUS-HOEDEN.

" " " PARASOLS.

" " " ZWARTE ZIJDE.

(628) Bij H. KOOSEN.

WEDEROM ONTVANGEN,

PUIKE MANILLA SIGAREN No. 1.

(631) GEBR. VAN DELDEN.

WISSELS OP AMSTERDAM.

(503) Bij HILL BROEKMAN & CO.

SOCIETEIT CONCORDIA.

VAUXHALL.

Op *den 25sten Mei* 1859.

De Secretaris.

(615) STOELMAN.

SOERABAYA, den 23sten Mei 1859.

Men noodigt ons uit belanghebbenden mede te deelen dat de *exercitie aux cordeaux* der Schutterij alhier, in deze maand zal plaats hebben op *dingsdag den 24sten dezer.*

Gisteren had alhier een voorval plaats dat een nieuw bewijs oplevert, welke treurige gevolgen het onvoorzigtig omgaan met vuurwapenen kan na zich slepen.

Een Europesche inwoner dezer stad, van de jagt huiswaarts terug gekeerd, plaatste zijn met twee kogels geladen dubbelloops jagtgeweer in eene hoek der galerij, zonder de voorzorg te nemen om het wapen vooraf te ontdoen van de percussion-dopjes.

Het geweer viel om en eene der schoten, daardoor afgaande, trof eenen huisbediende, die in de galerij met werk bezig was, in de zijde, zoodat de kogel aan de andere zijde des ligchaams eenen uitweg genomen hebbende in de muur bleef zitten De ongelukkige was binnen weinige oogenblikken een lijk.

Naar wij vernemen is in 21 dessa's van drie districten van het regentschap Sidayoe, behoorende tot deze residentie, eene vrij hevige ziekte onder de buffels en runderen uitgebroken, waaraan binnen een kort tijdsbestek 139 buffels en eenige runderen zijn gestorven.

De Gouvernements vee-arts in de derde afdeeling heeft daaromtrent een plaatselijk onderzoek ingesteld, en deze ziekte onderkend als het dikwijls onder het vee voorkomende miltvuur.

Zoo men ons verzekert zijn er krachtdadige maatregelen genomen om deze kwaal tegen te gaan.

De volgende berigten loopende tot 15 dezer zijn van Banjermassing ontvangen.

Een chinees is van Kalangan gekomen en heeft het berigt bevestigd dat op 1 Mei ll. dat etablissement door eene rooverbende zonder bekend opperhoofd overvallen, de Europeanen vermoord en het etablissement verbrand was. Hij verhaalde de lijken van den Heer en Mevrouw WIJNMALEN, hun zoontje *Keesje*, van de Heeren BOUMAN, EISINGER en VAN HEEKEREN, voor het huis liggende van alles beroofd, gezien te hebben. De Heer en Mevrouw MOTLEIJ met 3 kinderen dacht men ook vermoord zoo mede drie Europeesche opzigters, gepasporteerde militairen, en 3 Christen-signos, daar werkzaam. 3 kinderen van den Heer WIJNMALEN waren door eenen ouden mandoor gered, en de Kolonel had volk gezonden om die kinderen te gaan halen. De roovers zijn verder gegaan naar Tebanio en hebben daar den posthouder MOURITS, vrouw en 2 kinderen vermoord; in de Djajaklanden zijn ze ook bezig De Posthouder MAKS en vrouw en 4 zendelingen-vrouwen zijn van alles beroofd te Banjer aangekomen De *Tjipannas* is derwaarts gestoomd met troepen om de 4 achtergebleven zendelingen, vrouwen en kinderen te redden, maar is helaas te laat gekomen; de tijding kwam dat allen vermoord waren. Banjermassing is veilig; dank de zorgen van den Kolonel, die als eenen vader voor alles zorgt.

Laatstleden Donderdag avond werd in eene algemeene vergadering der leden van het te dezer stede gevestigd departement der Maatschappij TOT NUT van 't ALGEMEEN, overgegaan tot de keuze van een nieuw bestuur van gemeld departement.

Bij meerderheid van stemmen werd tot voorzitter van het bestuur gekozen de heer J. L. VAN GENNEP en tot bestuurders de heeren J. C. R. STEINMETZ, P. F. C. VREEDE, Mr. W. H. s' JACOB en R. VAN NOORD BORSKI, terwij

de heer J. HAGEMAN J. C. Z. zich bereid verklaarde aan het verzoek des voorzitters te voldoen door zich bij voortduring met de betrekking van Secretaris des Departements te belasten.

Wij vermeenen ons over de door ons genoemde zamenstelling des Bestuurs te mogen verheugen, vooral met het oog op het in dit blad meermalen geuit verlangen dat ter dezer stede even als op de beide andere hoofdplaatsen van Java eene spaarbank mogt worden opgerigt, eene taak welke door een ander hier ter stede gevestigd zedelijk ligchaam bereids voorloopig was aanvaard, doch welke aan de Maatschappij TOT NUT VAN 't ALGEMEEN is overgelaten, zoodra slechts bespeurd werd dat die Maatschappij zich ook te dezer plaatse genegen betoonde deze aan haar, door antecedenten, meer eigenaardig geworden taak op zich te nemen.

Wij hopen dat het Bestuur van het Soerabayasch departement thans even gelukkig moge slagen in de keuze van het Bestuur over eene door haar opterigten spaarbank, en voornamelijk van eenen Thesaurier, aangezien wij vooral de laatstbedoelde betrekking beschouwen als van den grootsten invloed op het welslagen van de lofwaardige pogingen van het Departement te dien opzigte.

Ten vervolge op de mededeelingen, vervat in de *Javasche Courant* van 9 April jl. betreffende de krijgsverrigtingen in de Lamatang Oeloe, worden uit de betrekkelijke berigten, loopende t/m 12 April jl., de volgende bijzonderheden ontleend.

Bij het in onze handen vallen der doeson Djati bleek het, dat deze tot uiterste verdediging ingerigt was, waaruit zich thans de gerustheid der verdedigers bij onze aanvallen laat verklaren.

Dezelve bestond namelijk uit een aantal afzonderlijke blokhuizen, wier omwandingen uit riviersteen en zware boomstammen opgetrokken waren en wijders gevormd werden door den buitenwal en de daaraan leunende, van schietgaten voorziene traversen, terwijl de daken uit bamboes en alang-alang waren zamengesteld.

Na een officier met de noodige bezetting te Djati en eene kolonne onder bevel van kapitein Horrman te Salaweh achtergelaten te hebben, keerden de overige troepen naar Lahat terug en werd onmiddelijk een aanvang gemaakt met het slechten dier sterkte, alsmede van Moeara Seban.

Ten einde van dit behaalde voordeel zooveel mogelijk dadelijk partij te trekken, rukte eene kolonne sterk:

3 officieren,

200 onderofficieren en manschappen, waaraan 1 officier der artillerie met 2 mortieren van 11⅕ duim, benevens 1 officier van gezondheid met eene ambulance werden toegevoegd, onder bevel van den majoor van den Bergh, op naar Penantean (Pager Goenong) en wijders naar de beide Moelak's, terwijl eene tweede, onder bevel van kapitein Horrman, sterk:

3 officieren,

100 onderofficieren en manschappen, waarbij 1 mortier à 13 duim en eene ambulance werden ingedeeld, tegen Tandjong Moelak opereren en Loeboe Sepang bezetten zoude.

Met de bezetting van laatstgenoemde doeson stelde men zich voor de kolonne in den rug te brengen van eenen moeijelijken doortogt „het Karbouwengat" genaamd, — en dezen zoodoende door den vijand te doen verlaten.

Eerstgenoemde kolonne rukte den 7den April van Karang Dalem op, vermeesterde na eenige schermutselingen der voorwacht, de doesons Banla Agong en Kedaton en hield, na wijders nog Batoe Roesah veroverd te hebben, aldaar nachtkwartier.

Vernomen hebbende, dat de muitelingen voornemens waren Penantean op de nadering onzer troepen te verbranden, werd, uithoofde dat eene zoodanige verwoesting de onderwerping niet dan benadeelen konde, op voorstel van den controleur van den Bossche, welke de kolonne vergezelde, voorgesteld van den marsch derwaarts af te zien en te trachten van Batoe Roesah uit, het onderwerpen der bevolking bevorderlijk te zijn.

Alhoewel zulks bij een klein gedeelte daarvan gelukte, veranderde de stand van zaken evenwel niet noemenswaardig en bleek het alras, dat ons verblijf in de Pager Goenong de bevolking slechts opruidde; weshalve, op grond dat eene operatie onder dergelijke omstandigheden tegen de beide Moelak's niet de gewenschte uitwerking zoude hebben, besloten werd naar Lahat terug te keeren, alwaar de kolonne den 10den aankwam.

Na op den 6den April van Lahat afgemarcheerd te zijn en in de doesons Pager Batoe en Soekaradja eenige reeds onderworpen muitelingen gevonden te hebben, ontmoette de tweede kolonne tusschen laatstgenoemde plaats en Tandjong Moelak eenige muitelingen, die op de vlugt gedreven werden.

Nadat de voorwacht tot aan den oever der Moelak genaderd was, werd plotseling het vuur door den vijand uit twee van aarde en zware boomstammen zamengestelde en met een viertal lillas gewapende batterijen, als ook van den heuvel over de Lamatang geopend.

Een goed aangebragt geweervuur en eenige granaatworpen bragten dit vuur spoedig tot zwijgen en deden den vijand de vlugt nemen, waarna onze troepen de Moelak overtrokken en de doeson bezetten, welke nog steeds beschoten werd.

Uithoofde de Lamatang, tegenover Tandjong Moelak, wegens den hoogen waterstand niet kon overgetrokken worden, maar deze zulks bij Talang Prigi toeliet, werd den 9den derwaarts gemarcheerd om langs dien weg Loeboe Sepang te bereiken, hetwelk dan ook bezet werd en waar reeds een gedeelte der bevolking in onderwerping kwam.

De kapitein Horrman vertrok, ernstig ongesteld, den 10den naar Lahat, na het bevel over de kolonne aan den 1sten luitenant Toméi te hebben overgegeven, welke ingevolge bekomen last een gedeelte der afgebrande doeson bestemde tot het oprigten van een kampement voor 100 man.

FRANKRIJK.

In Frankrijk worden 80,000 paar schoenen en 80,000 kapotjassen gemaakt voor het Sardinische leger; ten minsten zoo zegt men; en te Ciotat nabij Marseille worden een twaalftal gewapende booten gemaakt naar een geheel nieuw model. Het zijn kleine, platte stoombooten elk met een draaibas gewapend, terwijl kanon en kanonniers door eene ijzeren wering worden beveiligd tegen de vijandelijke kogels, die aan de eene of andere zijde van het ijzeren scherm afglijden zonder eenig kwaad te doen. — Daarenboven zijn deze booten zóó gemaakt dat zij kunnen worden uit elkander genomen en overland vervoerd, om in een ongelooflijk korten tijd te worden inëengezet waar zulks noodig is. — Deze booten worden gezegd voor Senegal te zijn bestemd doch zij kunnen ook op andere plaatsen dienst doen.

DUITSCHLAND.

De Berlijnsche dagbladen spreken van een op handen zijnd huwelijk tusschen den Engelschen kroonprins, de Prince of Wales, met Prinses Alexandrina, dochter van Prins Albert van Pruissen en Prinses Marianne der Nederlanden.

AMERIKA.

In de *New York Tribune* van 15 Januarij lezen wij onder den titel van *Steven verbranding* een artikel dat uit een Alabamasch dagblad, de *Union Springs Gazette* is overgenomen en waarin de volgende gruwelijke geschiedenis wordt medegedeeld.

. . . De overledene heeft de reputatie van altijd een zeer goed en menschlievend meester voor zijne slaven te zijn geweest, zóó zelfs dat anderen het hem als eene fout verweten. Op den dag voor de moord had de Heer J. zijn slavenjongen Milford, wegens wangedrag, zweepslagen gegeven of doen geven en hem daarna doen ketenen en opsluiten tot Maandag ochtend (hoe Amerikaansch zacht en menschlievend!!!) wanneer hij bij hem ging, hem zijne ketens afnam en hem gelastte naar de molen aan het werk te gaan. — De jongen gaf daarop een brutaal antwoord, waarop de Heer J. hem dreigde dat als hij niet zweeg hij hem met een hangslot dat hij, J. in de hand had, zou tegen den grond slaan; waarna J. zich omkeerde om weg te gaan. De jongen echter nam een bijl, die bij hem lag en sloeg daarmede de Heer J. op het hoofd en velde hem, waarop hij de bijl liet vallen en een paar passen voortging; doch terugkeerend nam hij nogmaals de bijl op en sloeg er den Heer J. nog drie malen mede op het hoofd, waarna hij, zonder de minste poging om te ontvlugten, op eenen geringen afstand van de plek ging nederzitten. — Nu werden alle ingezetenen van het stadje zonder onderscheid tegen woensdag ter vergadering opgeroepen, ten einde over het lot van den negerjongen te beraadslagen, bij welke gelegenheid het voorstel werd gedaan om hem levend te verbranden, het geen met algemeene stemmen door de 200 à 300 vergaderden werd goedgekeurd, en des namiddags te drie ure werd hij in tegenwoordigheid van omtrent vijfhonderd personen aan eenen boom geketend en verbrand. — Voor het vuur werd aangebragt bekende hij zijne wandaad in alle bijzonderheden zoo als bovenvermeld, en voegde er bij dat bij reeds voor eenigen tijd had besloten zijnen meester te dooden. — dat de den dag te voren ontvangene zweepslagen hem niet daartoe hadden aangezet — dat hij zijn zakmes geöpend in zijn zak had om de daad bedrijven als zijn meester zou komen om he mlos te te maken — dat hem echter op dien oogenblik da moed was ontzonken; maar dat, toen zijn meester hem dreigde om hem tegen den grond te slaan, hij de daad had bedreven. — De moordenaar gaf reeds geen teeken van leven meer twee en een halve minuut na dat het vuur was aangestoken.

Op den 24sten Januarij strafte de Heer Simon B. Thornhill, die in de nabijheid van Troije woont, een van zijne negers wegens wangedrag. — De neger viel daarop op zijnen meester aan en stak hem met een groot mes, tengevolge waarvan de Heer Thornhill twee dagen daarna overleed. — De neger werd naar de stad in de gevangenis gebragt, doch de zaak was oorzaak van eene algemeene gemoedsbeweging. Wraakzucht voerde de boventoon, de gevangenis opende zich voor de massa, en, zonder eenige vorm van proces, werd de moordenaar er uit gesleurd en levend verbrand.

CHINA.

Veel is er in der tijd geschreven geworden over de bedriegelijke wijze waarop men in China koelies overhaalde tot emigratie, door hun een lot voortespiegelen dat de bedriegers wel zeker wisten dat niet voor die arme ligtgeloovigen was weggelegd. Is daar later minder over geschreven geworden, dan was dat omdat het vervelend wordt telkens male nieuwe bewijzen bij te brengen voor het bestaan van eenig misbruik, wanneer men ziet dat die aanwijzingen niets uitwerken, doch geenszins omdat het kwaad had opgehouden te bestaan. — De onderstaande proclamatie echter geven wij onzen lezers als een bewijs hoe waardiglijk het Chinesche bestuur die zaken beschouwt en zich in geenen deele wil verzetten tegen de emigratie, mits dezelve niet vergezeld zij van bedrog en aldus geen slavenhandel wordt.

Choo, fungerend Opper-Magistraat van het district Nanhai, etc. etc. etc. en Hwang, Opper Magistraat van het district Twanyu, etc. etc. etc. proclameren de volgende bevelen en strenge verboden, ten einde er behoorlijk acht moge worden geslagen op de waarde van menschenlevens en de waardigheid der wetten moge worden gehandhaafd.

Het is ter onzer kennisse gebragt dat de stad en voorsteden thans worden verpest door eene soort vagebonden die, van alle eerlijk beroep afkeerig, zich zoeken te bevoordeelen ten nadeele van hunne natuurgenooten, door aan armen en aan onervaren jongelingen valschelijk te kennen te geven dat vreemdelingen hen tegen hoog loon willen in dienst nemen en hen onder dat voorwendsel weten weg te troonen naar Macao of naar andere plaatsen, waar die ongelukkigen dan worden verkocht, aan boord gebragt en naar vreemde landen worden weggevoerd De naam die men hier aan deze schandelijke trafiek heeft gegeven is die van den varkenshandel. — De slagtoffers van die zielverkooperij worden aldus van hun eigen vleesch en bloed afgescheurd en voor altijd van uit hun geboorteland verbannen. Zulk eene laagheid en wreedheid is het ergste dat men zich kan denken.

Gesteld, als wij voor ons ambt zijn, tot voogden over het volk, zijn wij Magistraten zeer droevig aangedaan door het vernemen van zulke handelingen, en zijn de maatregelen reeds genomen om de misdadigers te ontdekken en te straffen.

Wij vernemen echter ook dat zij die zich aan die zielverkooperij schuldig maken zich ophouden in huizen, die aan den oever der rivier zijn gelegen, of in lorchás of andere booten op de rivier. Zulke zaken behooren te worden openbaar gemaakt en aan de verachting van het algemeen te worden prijs gegeven.

Daarom is het dat wij *Ecrstens*, aan alle militaire authoriteiten en aan de policie gelasten om het strengste onderzoek in het werk te stellen en toezigt te houden, zulke schuil en verblijfplaatsen te sluiten en de misdadigers te vervolgen. *Tweedens*, dat wij bepalingen en reglementen zullen maken, aantoonende wat geöorloofd en wat ongeoorloofd zij en waaraan het emigratieproces zal zijn onderworpen. En *derdens* dat wij ten nutte van geheel het volk proclameren de volgende aanwijzingen als informatie en rigtsnoer voor allen.

Indien na de dagteekening van deze proclamatie vreemdelingen voortgaan menschen te huren of arbeiders aan te werven voor de dienst in vreemde landen, dat dan allen, die geneigd zijn te gaan, zorgvuldig toezien tot de hun gedaan wordende aanbiedingen ter goeder trouw worden gedaan en dat zij zich niet blootstellen om in handen van zielverkoopers te vervallen Laat hen zorgen dat zij eene duidelijke overeenkomst treffen, waarin bepaald wordt de hoogrootheid van het te verdienen loon, de tijd waar voor zij zich verbinden, de plaats waar heen zij gaan, en of zij gedurende hunne afwezigheid met hunne betrekkingen en vrienden briefwisseling kunnen houden en geld overzenden, en laat dan daarvan een speciaal contract worden opgemaakt, waarin al die bepalingen zijn omschreven, hetwelk ten bewijze van de behoorlijke overëenkomst kan worden geregistreerd. — Wanneer dan beide partijen tot zulk eene overeenkomst zijn toegetreden dan is er niets dat u verhindert met den vreemdeling te gaan; maar wees allen gewaarschuwd tegen het ligtgelooviglijk aannemen van de fraai klinkende sprookjes dier onverlaten; want hij die deze waarschuwing in den wind slaat loopt gevaar van in hunne strikken te vallen en zich zonder hoop op uitkomst als slaaf terugtevinden in een vreemd land, waar smart en berouw te laat zullen komen en ten eenemale nutteloos zullen zijn.

Laten ook alle zielverkoopers toezien dat zij eene algeheele hervorming daarstellen en hunne vroegere kwade practijken laten varen. Indien zij zich echter niet beteren, maar in den loop hunner misdaden blijven voortgaan, dat zij dan weten dat zij, op den oogenblik dat zij worden ontdekt of aangeklaagd, zullen worden gevangen genomen en voor onze regtbank worden gebragt, waar de bij de wet voorgeschrevene straffen onverwijld en gestrengelijk op hen zullen worden toegepast. — Hoezeer wij ook mogen geneigd zijn om misdadigers genadiglijk te behandelen, in onze hoedanigheid als Magistraten zullen wij in zulke gevallen niet aarzelen in eene onverwijlde en strikte toepassing der wet.

Daarom laat een ieder eerbiedigen en gehoorzamen en den inhoud van deze speciale proclamatie niet in den wind slaan.

Gedagteekend te Hiensung het 9e jaar, 3e maand, 5e dag (gelijkstaande met 5 April 1859.)

BREEDTE EN HOOGTE.

[*Een artikel voor Dames.*]

Het is aardig dat de menschen altijd eene soort van aandrift gevoeld hebben om langer te schijnen dan zij zijn. Dat begint al in de kindschheid en een ieder die met kinderen heeft omgegaan weet dat zij niet gelukkiger zijn te maken dan door te zeggen: wat wordt die jongen groot! of wat fiksche meid is dat! De jongeling en de jonge dochter zijn graag al héél groot voor hunne jaren, en de volwassenen zijn voor niets meer bevreesd dan voor de eventualiteit van als dwergjes te worden behandeld en voor nog al klein van postuur te worden aangezien. Wij kennen eene beroemde dame, die door de kleinheid van hare figuur wezenlijk ongelukkig werd gemaakt, niettegenstaande hare excellente opvoeding en het geestige van haar onderhoud; want die ongelukkige bijzonder kleine taille veroorzaakte niet alléén dat zij soms wezenlijk gemanqueerd werd, maar het gebeurde haar eenmaal dat zij de danszaal eener badplaats, op de grenzen van ons Rijk gelegen, in gezelschap harer bloedverwanten willende binnentreden, door den portier vrij van entrégeld werd verklaard, daar de man haar als een kind beneden de jaren beschouwde. Zij leefde eenige eeuwen te laat, want zoo als thans de mode de dames in omvang heeft doen toenemen, deed zij dit in vroegere eeuwen in de lengte. Het gewenschte resultaat werd verkregen, hetzij door hooge hakken of door hooge kapsels; maar voornamelijk door het laatste, dewijl dit tevens eene zeer gewenschte gelegenheid aanbood om te schitteren. De dichter Juvenalis, die ongeveer in het jaar 80 van onze tijdrekening leefde, verhaalt dat de Romeinsche dames toen enorme hooge kapsels droegen, die als pyramides hemelwaarts stegen en haar, van voren gezien, het aanzigt van atalantes doch van achteren dat van dwergen verschafte.

Bijvoegsel tot den **OOSTPOST** *van Maandag den 23sten Mei* 1859, n°. 41.

Dat kapsel bestond vooral uit een kolossaal geraamte van ijzerdraad, hetwelk geheel overdekt werd met linten en edelgesteenten en dewijl deze *preciosa* in die dagen nog al overvloedig en de fortuinen zóó kolossaal waren dat wij er ons thans met al onze Rothschilds geen denkbeeld van kunnen maken, kostte dusdanig kapsel somwijlen eenige millioenen.

Die mode daalde plotseling ten grave, maar even als de liefelijke *crinolines* onzer dagen als zoovele phoenixen uit de assche der *paniers* en hoepelrokken der vorige eeuw ontstaan zijn, onstonden uit de Romeinsch toren-versierselen de Fransche *hennins*. Frankrijk was ook weder hier het land dat de eerste impulsie aan die dwaasheid gaf. De verontwaardiging was groot, toen die mode het eerste uitkwam en alle geschiedschrijvers van de vijftiende eeuw, Juvenalis des Ursins, Monstrelet, Paradin en anderen hebben de *hennins* omstandig beschreven; want de aard der kleeding is meer dan men denkt een waarachtig deel der geschiedenis, en menig diplomatiek geheim ligt onder eene *hennin* of onder eene *crinoline* begraven. Paradin zegt er van in zijne annalen van Bourgondie, „de kleeding en „vooral die der dames was in deze dagen al zéér afschuwelijk; „want zij droegen hooge pieken op het hoofd van minstens „eene el lengte en zoo puntig als klokketorens, terwijl „aan de punten lange sluijers hingen, die in de lucht fladderden als zoo vele vaandels en die het *air* gaven als „of op eenen of anderen plegtigen dag een oproer onder „de klokketorens was uitgebroken.” Op de kansels werd „hevig tegen de *hennins* gewedijverd: Thomas Conecte, een Carmeliet in Bretagne, die in 1434 te Rome verbrand werd, had het er bijzonder op geladen. Zijne sermoenen waren er altoos tegen gerigt en hij raasde en tierde zóó lang tegen de *hennins*, dat eindelijk geene enkele dame meer onder zijn gehoor durfde komen met het gehaatte kapsel; maar naauwelijks had Pater Conecte den rug gekeerd om zijne boetpredikatien elders te prediken, of de dames geleken op de slakken, die bij het minste gerucht de horens intrekken, maar ze, zoodra het gevaar geweken is, nog langer dan te voren weder uitsteken; de *hennins* traden nog langer en nog veel duurder en kostbaarder dan te voren op, en Pater Conecte had niet alleen niets gewonnen maar zelfs heel veel terrein verloren, op een gebied waarop hij ook eigenlijk niet te huis behoorde.

Maar zoo als alles hier beneden, nam het rijk der *hennins* een einde; op het einde der zeventiende eeuw evenwel stond het nog schooner op dan te voren onder den naam van *fontange*. Dit heerlijk gebouw bestond uit verscheidene verdiepingen van ijzerdraad, overvloedig bedekt met mousseline, veelkleurige linten en krullen van het natuurlijk haar. Al die onderdeelen bezaten zulke uitgezochte en zotte namen, dat de *lions* en *incroyables* van die dagen wezenlijk beklagenswaardig konden genoemd worden: want wij vragen u, maakt eens een geestig *madrigal* op *de kool, de eenzame de halve maan, den mousquetaire, het firmament, den tienden hemel, de muis, de slang* enz. enz. die onder al die benamingen het levendig kopje van ginds hertogelijk weeuwtje *versierden!* En dan vragen wij u nog, waar de billijkheid toen gebleven was; want het is eene treurige daadzaak en met ontroering moet het bekend worden, dat men nergens zoo regtvaardig is geweest een enkel *statuetje*, laat staan standbeeld voor een der Figaro's dier dagen op te rigten! Hoe groot moet de zielestrijd niet geweest zijn in de boezems dier haar-artistes, wanneer hem tegen ruime belooning werd afgevorderd de Marquise N, of de Comtesse M. met een *etagetje* levende bloemkool of worteltjes te versieren, daar hij toch der Duchesse d'O gezworen had dat zij, en zij alléén met dit sierlijk product der aan vallige moesgronden op het bal zoude paraisseren! Maar de ware vernuften lieten zich toch hier wedervinden, en de tijd heeft, tot dat er even zotte eeuwen aanbreken, menig aardig vers over de *fontages* tot leering en onderrigt gespaard.

Het begin van 1701 was de vreeselijke tijd toen de *fontanges* op éénmaal plotseling verdwenen, en later verviel men in het andere uiterste, daar de haren toen zoo glad mogelijk weggestreken werden; 't is waar dat de vreesselijke guillotine, die zoo menig lief hoofdje deed vallen volstrekt geene *hennins* noch *fontanges* toeliet.

Zonder groote gaven der profetie kan men thans gerustelijk den aanstaanden val der crinoline voorspellen, en wie weet of die zich niet wreken zal, door het oprakelen der *hennins* of *fontanges* onder een' anderen naam. Laten wij er het beste van hopen!

(*Zondagsblad.*)

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum	*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Van*
Mei 18	Z. M.	Stoomschip Samarang.	Luit. t/z. 1ste kl. D'Hamecourt.	Banjermassing.
„ 19	Nederlandsche	Johanna Catharina.	J. L. Besseling.	Batavia.
„ —	„	Fop Smit.	L. Hoefman.	id.
„ 11	Nederl. Ind.	Krabbe.	Mardam.	Pasoeroean.
„ 20	„ „	Komeij	Said Alie Alhabassij.	Passeer.
„ —	„ „	Stoomschip Menado.	A. Couteron.	Makassar.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum	*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Naar*
Mei 18	Nederl. Ind.	Skanderia.	D. T. Varkevisser.	Samarang via Sumanap.
„ —	„ „	Zein.	Sech Mohamat Balahbal.	Bandjarmassing via id.
„ —	Nederlandsche	Henriette Geertruida.	F. C. de Boer.	Panaroekan via Bezoekie.
„ —	Nederl. Ind.	Venus.	Djan.	Balie Badong via Pasoeroean.
„ —	„ „	Cheribon Packet.	W. F. Massingham.	Batavia „ Cheribon.
„ 19	Engelsche	Scotch Lassie.	E. R. Fels.	Makasser.
„ 20	Z. M.	Stoomschip Celebes.	Luit. t/z. 1ste kl. J. A. v. d. Velde.	Koersstellende om de West.
„ —	Nederl. Ind.	Tedok.	Worgso.	Balie.
„ —	Nederlandsche	Ph. Samhiri.	G. G. Lion.	Nederland via Samarang en Batavia.
„ —	„	Reinhardt	J. W. Berkelbach v. d. Sprenkel.	Timor.
„ —	Nederl. Ind.	Faulke Nassar.	J. H. van Garling.	Singapore.
„ 21	„ „	Joedoel Barie.	Sech Abd. b. Jaffar b. Mahrie.	Pekalongan via Sumanap.
„ —	„ „	Coquette.	J. van Zalingen.	Batavia.
„ —	Amerikaansche	Witch.	S. Hultman.	China.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Nederlandsche	Louise Jacoba Johanna.	Baumgarten.	Te Koop.	Fraser Eaton & Co.
Engelsche	Veturia.	Sloane.	Holland.	„ „ „ „
id.	Tamar.	Ross.	id.	„ „ „ „
Nederlandsche	Johannes Hendrikus Ferdinand.	Lodewijks.	Onbepaald	„ „ „ „
„	Landbouw.	Kleijnenberg.	id.	„ „ „ „
„	Hoop van Capelle.	Bok.	id.	„ „ „ „
Zweedsche	Hedda Frederika.	Larssen.	id.	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
Hamburgsche	Marion.	Viemann.	id.	„ „ „ „ „
Nederlandsche	Minister Pahud.	Kievit.	Onbepaald.	„ „ „ „ „
Meklenburgsche	Dr. Juris Jantzen.	Hoff	id.	„ „ „ „ „
Nederlandsche	Fop Smit.	Hoefman.	Lossend.	„ „ „ „ „
id.	Osiris.	Kramer.	Nederland.	Schimmelpenninck & Co.
id.	Louise Roeloffina.	Sijbrandi.	Onbepaald	„ „ „
Nederlandsche	Prins van Oranje.	Antink.	Onbepaald.	„ „ „
id.	Zeenimph.	Witsen Elias.	id.	„ „ „
id.	Hollandia.	Ruige.	Nederland.	„ „ „
id.	Christina Helena.	Tjebbes.	id.	„ „ „
id.	Arij Scheffer.	Kunst.	Onbepaald.	J. F. van Leeuwen & Co.
id.	Willem III.	van der Burg.	Onbepaald.	„ „ „ „ „ „
id.	Cheribon.	Koers.	Onbepaald.	„ „ „ „ „ „
id.	Commissarie des Konings van der Heim.	Van Zanten.	id.	„ „ „ „ „ „
id.	Prins Maurits.	J. J. Bart.	Onbepaald.	B. Kopersmit & Co.
id.	Aegidia en Paulina.	J. K. Veldman.	Onbepaald.	„ „ „ „
id.	Elisabeth Antoinette.	H. A. Besier.	id.	„ „ „ „
Engelsche	Sophia Fraser.	Wilson.	Onbepaald.	Hill Broekman & Co
Zweedsche	Victor.	Prehn.	Nederland	„ „ „ „
Nederlandsche	Gebrs. Houtman.	C. J. Bax.	Onbepaald.	B. J. van Eck & Co.
id.	Samuel Hendricus.	A. G. Bonsen.	In Reparatie.	„ „ „ „ „ „
id.	Maria Veronica.	T. Mulder.	Amsterdam.	P. Kervel & Co.
id.	Ferdinandina Emma.	R. A. Tange.	Samarang.	„ „ „ „
id. id.	L'Union.	G. Schuit.	In Reparatie.	Adam & Co.
Engelsche	Rosina.	Mc. Lachlan.	Onbepaald.	Major Matzen & Co.
id.	Senator.	Mengus.	id.	„ „ „ „
Nederlandsche	Tagal.	Göbel.	id.	E. Ten Brinck & Co.
id.	Ternate.	T. Kars.	Nederland	„ „ „ „ „
id.	Susanna.	E. Vonck.	Onbepaald	„ „ „ „ „

Aangekomen Passagiers.

Met het Nederl. Ind. stoomschip *Menado*, luitenant ter-zee Clarkson, 3 officieren, Mevrouw Castens; Z. M. troepen en bannelingen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Etna, Onrust, Amsterdam, Admiraal van Kinsbergen en Samarang; de schepen Arij Scheffer, Prins van Oranje, de Stad Schiedam, Prins Maurits, Osiris, Tamar, Marion, Elisabeth Antoinette, Susanna, Ternate, Minister Pahud, Anna Digna en Christina Helena; het stoomschip Menado; de barken Fatal Ma-an, Saijan Maskoor, Salma, Louisa Jacoba Johanna, Soedul Gair, Naim Balgijer, Kim Tianhoat, Gebroeders Houtman, Fathul Karim, Nawan Eljoesoor, Banka, Marion Macantijre, Zeenimph, Johannes Hendrikus Ferdinand, Veturia, Rosina, Samuel Hendrikus, Maria Veronica, Victor, Hidda Fredrika, Tagal, de Hoop van Capelle, Landbouw, Willem III, Aegedia en Paulina, Atiatool Barie, Cheribon, Ferdinandina Emma, Senator, Commissaris des Konings van der Heim, Dr. Js. Jantzen, Colombine en Fop Smit; de brikken So-Ootdin, Sophia Fraser, Fathal Hair en Louise Roeloffina; de schoeners Sarie Tengaroong, Hoseeng, Moostarie, Hing Thaij, Attaief, Johanna Catharina en Komeij; de kotters Klara, Sie Boender en Krabbe.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

9 Mei. De Ned. Ind. schoener *Mefrejool Moelook*, gezagv. Braie, van Bezoekie den 6den Mei; de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, van Passoeroean den 4den Mei.

13 Mei. De Ned. Ind. bark *Lachmadie*, gezagv. Sech Saleh bin Abdulla bin Ocabar, van Samarang den 29sten April.

14 Mei. De Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, van Passoeroean den 11den Mei; de Ned. Ind. bark *Alhamadanie*, Said Ismail Alhabassij, van Pamakassan den 11den Mei.

VERTROKKEN.

9 Mei. De Ned. Ind. kotters *Little Tot*, gezagv. Katjoong, naar Passaroean.

14 Mei. Het Ned. Ind. schip *Foolkool Haer*, gezagv. Said Mooksim bin Abdola bin Sech Aboebakar, naar Pekalongan via Tagal en Samarang; de Ned. Ind. bark *Bacht Mastora*, gezagv. Said Machmoet bin Aloei Alhabassij naar Sengkawang.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De schoeners Mansoer, Maria Sophia en Mefrejool Moelook; de brikken Machmoedie, Sie Kanoegrahan en Harril Haer; de kotters Noorsasie, Mabroek, Sie Berkat en Little Tot; het schip Wilhelmina Cox; de barken Eersteling, Welvaart, Kasbalhaer, Lachmadie en Alhamadanie.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya, van den 19den tot en met den 21sten Mei 1859.

AANVOER.

Van Engeland per het Engelsche schip *Senator*, gezagv. W. H. Mensies, agenten Major Matzen & Co.

100 zakken cokes. 55 picols kolen, 350 voet ijzer, 1153 collies machinerien, Major Matzen & Co.

UITVOER.

Naar Macassar per het Engelsche schip *Scotch Lassie*, gezagv. Fels.

57 collies meubelen, Vader; 10 picols gongs, 1 kist boeken, Hill Broekman & Co; 3 kisten lijnwaden, 50 kelders genever, J. F. van Leeuwen & Co.

Naar China per het Amerikaansche schip *Witch*, gezagv. J. Hultman.

9202 picols rijst, $65^{57}/_{100}$ picols rotting. Mathieu Ebbs Ruijs & Co.

Naar Macassar, Timor en de Molukkos per het Ned. Ind. stoomschip *Padang*, gezagv. Guijot.

2 kisten manufacturen, Adam & Co; 37 kisten en balen lijnwaden 2 balen zeildoek, 3 kisten saroongs, J. F. van Leeuwen & Co; 50 kelders genever, Gebr. van Delden; 10 kisten madapollams, McMillan Marten & Co; 1 kist kantoorbehoeften, 2 balen goenie-zakken, Adam & Co; 100 kelders arak en kleinigheden, Nash; 3 manden aardewerk J. F. van Leeuwen & Co; 8 vaatjes bier, 7 kisten wijn, 12 kelders genever, 7 vaatjes boter, 4 vaatjes vleesch, 40 picols aardappelen, W. Cores de Vries; 3 balen manufacturen, Adam & Co.

Naar Sumanap per de Ned. Ind. bark *Djoedoel Barie*, gezagv. Sech Abdulla bin Jafar bin Macheri.

Ballast.

Naar Rotterdam via Batavia en Samarang per het Ned. schip *Patriarch Samhiri*, gezagv. G. G. Lion.

995 picols rijst, MacMillan Marten & Co; 300 picols rotting, B. Kopersmit & Co; $3058^{40}/_{100}$ picols tabak, Anemaet & Co.

Naar Timor per het Nederl. schip *Reinhardt*, gezagv. J. W. Berkelbach van den Sprenkel.

450 kelders arak, 50 kisten anijs, 16 picols suiker, 100 kelders arak, 200 kistjes zeep, 50 kelders genever, 200 picols rijst en kleinigheden, Nash; 20 kisten cognac, P. Kervel & Co; 50 kelders genever, 1 kist blaauw katoen Schimmelpenninck & Co.

Naar Singapore per de Ned. Ind. bark *Faulkool Nasar* gezagv. J. H. van Garling.

$27 \frac{1}{2}$ leggers arak P. Kervel & Co; 20 kisten lucifers, Adam & Co; 89 picols lange peper, A. Johan.

Naar Cheribon per de Ned. Ind. bark *L'Union* gezagv. G. Schuit. Ballast.

Naar Batavia per het Ned. Ind. schip *Coquette*, gezagv. Jan van Zalingen.

13 collies uitmakende een pers, Anemaet en Co; 68 picols touw Hill Broekman & Co. 80 picols klapper-olie, McMillan Marten & Co; 1 piano, $24^{16}/_{100}$ picols suiker, Major Matzen en Co; 2 kisten zakdoeken, Adam en Co, $589^{49}/_{100}$ picols ijzer, 15 kisten manilla sigaren, P. Kervel en Co, 5 kisten parapluien, 7 kisten lijnwaden, Fraser Eaton en Co, 4 kisten kantoorbehoeften, Martens en Co,

Marktprijzen.

Suiker *f* 18.—
Koffij nominaal.
Rijst (carga) per kojang. *f* 110 à *f* 125.—
Id. (witte) „ „ *f* 150 à *f* 170.—
Korhuiden nominaal.
Arak per legger *f* 45 à *f* 50.—
Olie (Klapper) *f* 14 à 15.
Olie (Katjang)
Kadjang Matten.
Rotting *f* 8 à *f* 10.—
Wisselkoers pari.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. van Bakkenes & Co te *Amsterdam* en W. J. van Haren Noman te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA